

cruciale Pilatusvraag te beantwoorden. Maar beseffend dat herinneringen verfraaien en vervormen, acht ik de kroniek geloofwaardiger.

En nu terug naar de autobiografie van Stracké. Na herinnerd te hebben aan de vrijspraak, door zijn toedoen van de twee Oostendenaars, gaat onze hotelier verder.

"Dat heeft mij de grootste voldoening geschonken. Ik beschouw het als een dankbetuiging tegenover mijn adoptief stad waar ik al 65 jaar verblijf, waar ik altijd goed onthaald werd en waar ik het tenslotte gebracht heb tot erepresident van de Oostendse hoteliersbond."

(N.B. En dan somt A. Stracké met begrijpelijke ijdelheid andere eretitels op, die we eigenlijk al kennen. Het is alsof hij zijn voortreffelijke staat van dienst als een kleurrijk glasraam ophangt. Als een vorm van zelftroost. Want de oorlog had hem inderdaad niet alleen financieel maar ook moreel zwaar getroffen. "...difficultés sans fin qui existent encore en partie jusqu'à ce jour" schreef hij. Zijn inkomsten waren inderdaad voor goed weggevallen. Maar er was meer. In het "in memoriam" dat "De Zeewacht" van 28 september 1935 aan hem wijdt staat een veelzeggende opmerking : "In 1914 kwam de verschrikkelijke oorlog. Van 't begin af werd zijn hotel en al zijn materiaal ter beschikking van het Belgisch Rode Kruis gesteld, later werd zijn handelswijze ten onrechte beknibbeld". Die laatste zin is er nogal onhandig bijgesleurd. Maar wat is zijn bedekte betekenis ? Hij suggereert in elk geval dat Stracké sommige dingen kwalijk genomen werden. Maar wat ? Jammer dat "De Zeewacht" daar geen uitleg over geeft. Dan zouden we allicht beter Strackés isolement begrijpen. Werd hem in het anti-Duitse klimaat dat na de wapenstilstand heerste zijn Duitse afkomst verweten ? Was hij door verdachtmaking en miskennis persona ingrata geworden ? Zeker is het dat hij vereenzaamd en ongetwijfeld verarmd zijn laatste levensjaren heeft doorgebracht. Weg uit het stadscentrum en wel in de afgelegen en (toen) vrij armoedige Verlaatstraat op het gehucht de Meiboom.)

G. BILLIET

#

AANBESTEDING VOOR WATERWERKEN IN 1858

Uit het dagblad "DE SCHELDE" van dynsdag 14 december 1858.

Resultaet der aanbesteding der werken van de gedeeltelyke verveerdiging in timmerwerk der kaeyen, gelegen van weerskanten het Sas Slykens in de achterhaven van Oostende. Bestek : fr. 17.020.

Hebben aangeboden de heeren :

Wellecomme van Oostende (fr. 16.170), Ketels van Breedene (fr. 17.010), van Steenkiste van Slykens (fr. 17.020), van Dycke van Oostende (fr. 18.900), Montangie van Brugge (fr. 19.500), Duvivier van Oostende (fr. 20.000).

Jef KLAUSING

JOHAN SMIT

In 1880 was Johan SMIT reeds aan het Kursaalorkest verbonden. Zijn viooltalent blonk zo uit, dat men hetzelfde jaar op 6 augustus een concert met SMIT als solist organiseerde. Het volgende jaar was hij om de week concertmeester. Rivaliteit met zijn collega DESSAU leidde er waarschijnlijk toe dat Johan SMIT durfde te ontsporen. Hij voerde een werk zo vrij uit, dat het eerder op een vertalen leek. Hoewel een min of meer vrije uitvoering zeker toegelaten was, raadde men hem aan in het vervolg de meesters niet te verbeteren (1). Opmerkelijk is dat hij steeds altviool speelde tijdens de kamermuziekconcerten.

Dat men te Oostende zijn talenten apprecieerde, bewijst het feit dat hij "full-time" solo-violist was vanaf 1882 tot en met 1888. Hij was leerling van LÉONARD en had met zangeres Dyna BEUMER een concertreis ondernomen naar Denemarken en Zweden. Op zijn Stradivarius-viool bracht hij in het Kursaal ook PAGANINI (2).

SMIT was een zeer goed solist, virtuoos en expressief. De vioolfantasie op Faust van SARASATE was de compositie die men hem het liefst hoorde spelen (3). Ook met werken van Henri WIENIAWSKY oogste hij denderend applaus (4). Sinds zijn debuut in het Kursaalorkest kende hij elk jaar een verbijsterende vooruitgang en maakte zich klaar voor een prachtige virtuozenloopbaan (5). De delicate violoromance van J. SVENDSEN, het "Rondo Cappricioso" van C. SAINT-SAENS en het "Menuet du bourgeois-gentilhomme" van J.B. LULLY waren uitblinkers op zijn repertorium (6). In de "Fantasia appassionata" van VIEUXTEMPS verbaasde SMIT zijn luisteraars met zijn indrukwekkende techniek en zijn zeker spel (7).

Op het concert van zondag 18 september 1887 was hij de gevierde held. Hij bracht er een of andere "Fantasie van Carmen" met zekere boogstreek waarmee hij de snaren delicaat en krachtig kon doen zingen. Als toemaatje speelde hij nog een mazurka van H. WIENIAWSKY, aan de piano begeleid door dirigent PERIER (8).

In 1889, toen Johan SMIT geen solo-violist aan het Kursaal meer was, werd hij vioolprofessor benoemd aan het Koninklijk conservatorium van Gent. In 1893 verscheen hij, tot ieders vreugde, opnieuw aan de eerste lessenaar. Op het zevende groot artistiek concert van 24 augustus 1893 waren de solisten zangeres Gabrielle LEJEUNE en SMIT. Bij deze gelegenheid bracht hij het vioolconcerto van Max BRUCH, dat op een lang applaus onthaald werd (9). Op het tiende groot artistiek concert van 14 september 1893 stond hij weer bij de solisten. Voor een ei-volle zaal voerde hij het derde vioolconcerto van C. SAINT-SAENS uit. Het was een zeer goed concert (10). Ook het volgende seizoen verleende hij zijn medewerking aan de artistieke concerten.

In 1895 kreeg Johan SMIT van de Franse regering "les palmes d'officier d'academie" (11).

SMIT gaf niet altijd toe aan de smaak van het publiek, dat enkel gemakkelijk in het oor liggende melodieën vroeg. Soms combineerde hij populaire melodieën met virtuositeit. Zo speelde hij op 18 juli 1895, op het eerste artistieke concert, de aartsmoelijke vioolfantasie op Bizets Carmen door Jenö HUBAY. Op 6 september

van hetzelfde jaar bracht hij het vierde vioolconcerto van H. VIEUXTEMPS en als bisnummer een viooltranscriptie van een nocturne van CHOPIN (12). Het andante religioso van F. THOMÉ met J. SMIT als violist en L. VILAIN aan het orgel werd een echt succes. Op 9 september 1896 werd het zeer gepassioneerd uitgevoerd en moest dan ook gebist worden (13).

In 1897 stond Johan SMIT zijn ereplaats af, wegens een engagement in St-Petersburg (14). In 1898 trok hij met zijn viool gans Rusland door (15).

LILIEN

In 1889 was LILIEN voor één jaar de opvolger van J. SMIT. Hem opvolgen was zeker geen gemakkelijke taak, toch maakte hij een goed debuut. Met zijn uitvoering van "Hymne à Ste Cécile" van GOUNOD werd hij een uitstekende aanwinst voor het orkest bevonden (16). Het repertorium dat door de verschillende vioolvirtuozen uitgevoerd werd, bleef meestal hetzelfde.

L. QUEECKERS

In 1890 kreeg het orkest weeral een nieuwe concertmeester : QUEECKERS, een violist die zijn uitmuntendheidsprijs behaalde te Brussel en zijn kunde te Berlijn omgezet had in succes (17). Ook te Oostende bewees QUEECKERS al vlug zijn meesterschap : op 24 juli van dit jaar voerde hij een vioolconcerto van Max BRUCH uit, iets wat hij met veel gevoel en grote perfectie deed (18). De jonge Brugse virtuoos bleef deze plaats ook in 1891 en 1892 behouden; het jaar daarop verdween hij van het toneel.

Ann CASIER

-
- (1) E.O., 24.07.1881.
 - (2) E.O., 06.08.1882. Dat Johan Smit als beginnend violist op een echte Stradivarius speelde, lijkt nogal onwaarschijnlijk. Beter aanneembaar is dat hij op een copie daarvan speelde.
 - (3) E.O., 29.07.1883.
 - (4) S.O., 28.09.1884.
 - (5) S.O., 18.07.1885.
 - (6) S.O., 17.09.1886 en S.O., 06.08.1887.
 - (7) S.O., 20.08.1887.
 - (8) S.O., 22.09.1887. Misschien de fantasie op Bizets Carmen van Jenö Hubay.
 - (9) S.O., 26.08.1893.
 - (10) S.O., 16.08.1893.
 - (11) E.O., 04.04.1895.
 - (12) S.O., 11.09.1895.
 - (13) S.O., 11.09.1896.
 - (14) E.O., 11.04.1897.
 - (15) C.O., 18.10.1898.
 - (16) S.O., 07.07.1889.
 - (17) E.O., 13.07.1890.
 - (18) S.O., 27.05.1897.

De zeewijding tijdens de Moderne Tijden

Volgens E. VLIETJNCK ging de processie niet meer uit sedert 1578. Oostende was verwickeld in de godsdienststroeibelen en stond onder volledige invloed van het Calvinisme (en de watergeuzen). Na de beeldenstorm, begonnen in 1566, gingen niet alleen veel kerkmateriaal maar ook gevestigde tradities verloren. Katholieke priesters en religieuzen weken uit of doken onder.

Na het beleg van Oostende (1601-1604) door de Spanjaarden moest de stad weder opgebouwd en bevolkt. Albrecht en Isabella beloofden aan al wie terugkwam fiscale vrijstelling gedurende 12 jaar, maar zij moesten beloven als goed katholiek te leven. De komst van de Capucijnen in 1614 betekende voorgoed de inplanting van het katholieke geloof in de volksmassa. De processie of ommegang werd opnieuw in zwang gebracht.

Onze Oud-Nederlandse letterkundige, Joost van den Vondel (+1679), schreef niet alleen een apostelspel "Peter en Pauwels" in 1641, maar gaf ook een definitie van het begrip "omwegang" :

"'t Woord Ommeganck begrijpt, in 't algemeen
Naer 't Griex gebruick, lofzangen of gebeën,
In 't openbaer gestort van Kerckgenooten,
Die, stichtelijck en schickelijck gesloten,
In orde treên, gelijk men is gewent,
Van plaets in plaets, tot een godtvruchtigh endt."

Was de 17e eeuw een gouden eeuw voor de Vlaamse gewesten, de 18e eeuw was het des te minder voor Zee-Vlaanderen. In 1706 woedde de Spaanse successieoorlog en werd Oostende verwoest. In 1712 ontstond brand in de parochiale hoofdkerk die werd vernield. In 1729 zou deze herbouwd worden.

Zoals gezegd vindt men de eerste uitdrukking "zeewijding" voor het eerst terug in de stadsrekening van 1716.

Tijdens de Spaanse successieoorlog (1702-1713) was de maritieme rol van Oostende als enige havenstad in de zuidelijke (Spaanse) Nederlanden toegenomen.

Onder het Oostenrijks tijdvak (tot 1792) zou Oostendes haven zich ontwikkelen in functie van de handel op zee (cfr. Oostendse Compagnie). Het gebruik zou ontstaan de schepen met haar bemanning te zegenen bij het uitvaren : wanneer de vloot het zeegat kiest, en waarin eigen onderdanen en buitenlanders alsmaardoor een woelig graf vinden. M.a.w. de ceremonie die wij vanaf nu kennen, verschilde met vroeger waar de zegen over de verlaten uitdeinende golven werd gegeven door de lokale geestelijkheid.

Het druk havenverkeer nam intussen in Oostende toe met als hoogtepunten : de Oostendse Compagnie (opgericht in 1723), het graven van nieuwe dokken voor de vissers door Keizerin Maria-Theresia in 1774 en de erkenning van Oostende als vrijhaven door Keizer Jozef II in 1781.

Jozef II (de Keizer-koster) beperkte het dragen der processies tot één per jaar en de feestdagen en kermissen op het naamfeest der patroonheiligen werden drastisch herleid. Voorheen, onder de regering van zijn moeder Maria-Theresia, werd er anderzijds op geen kosten gekeken bij het organiseren van (kerkelijke) feesten. In 1767 werden grote vieringen op touw gezet daar het 5 eeuwen geleden was dat Margaretha van Konstantinopel de eerste

"charter" (oorkonde) aan Oostende gaf. Een "Te Deum" werd gezongen te 10 uur in de parochiale kerk en een processie trok door de straten. Vóór het stadhuis stond een standbeeld opgericht, Maria-Theresia verbeeldend. 's Namiddags greep een grote optocht plaats geleid door de Oratoriaanse Broeders en die uit 7 praalwagens bestond.

De eerste wagen stelde een dorpskermis voor, de tweede de godsdienst en de deugden, de derde de apostels Petrus en Paulus, de vierde droeg de Maagd van Oostende, de vijfde verbeeldde Margaretha van Konstantinopel en haar zoon Don Guido, de zesde Margaretha van Male en Filips de Stoute en de zevende Filips de Goede en Isabella. Tussen de wagens in liepen verscheidene groepen, zoals vissers met netten, jonge meisjes, soldaten te voet en te paard.

Dat was een uitzonderlijke stoet. Anders trok ieder jaar de gebruikelijke processie of ommegang door de straten : een processie die optrekt tot aan de boorden van de stad, waar de zegen met het H. Sacrament gegeven werd over de toezeilende vloot (sedert begin 18e eeuw) en dus niet zoals vroeger alleen over de verlaten uitdeinende golven.

Etymologisch betekent ommegang : een plechtige optocht (hier in casu een processie) langs een vooraf bepaalde weg, die men "omgaat". M.a.w. men keert terug tot de plaats waarvan men is uitgegaan. Toegepast op Oostende betekende dit dat de processie vertrok vanuit de hoofdkerk tot aan de boorden van de stad en zoals een boog terugkeert naar de kerk.

Intussen bereikte de bloei van Oostende een hoogtepunt vooral tijdens de oorlog tussen Frankrijk en Engeland (1778-1786). Ontelbare vreemdelingen, vooral Engelsen kwamen zich hier vestigen en ook vreemde godsdiensten werden beoefend, vooral na het Edict van Tolerantie van Jozef II in 1781. Godsdienstvrijheid betekende ook de vrijheid om geen godsdienst te belijden. Van in die tijd dateert de oprichting van een Engelse vrijmetselaarsloge (1783) en de eerste Oostendse inheemse loge "Les trois niveaux" (1784), waaronder overigens verschillende aanhangers van de Protestantse cultus.

De ontwikkeling van Oostende werd gestuit door de bezetting van de Franse troepen in 1792. Visserszonen werden opgeëist om te dienen in het Franse leger. Onrust, wanorde en vijandschap heersten in de stad. In juni 1797 verlaten de Kapucijnen hun klooster. De eredienst mag doorgaan in de hoofdkerk want de pastoor heeft gehoorzaamheid beloofd aan de Franse wetten. In Stene was eveneens een beëdigd priester, waardoor naar verluid het mooie kerkje voor het nageslacht kon bewaard worden. Maar de Oostendse priester, spijts zijn loyauteit (of neutraliteit) jegens de bezetter wordt verplaatst. De Sint-Pieterskerk wordt een Tempel van de Decade ! De kostbare schilderijen verdwijnen uit de hoofdkerk en uit de Oostendse geschiedenis.

Pas na de Vrede van Amiens en het Konkordaat tussen Napoleon en de H. Stoel (1802) worden de Kapucijnenkerk en Sint-Pieterskerk voorgoed heropend voor de eredienst en konden opnieuw de kerkelijke ceremonies ongehinderd uitgevoerd.

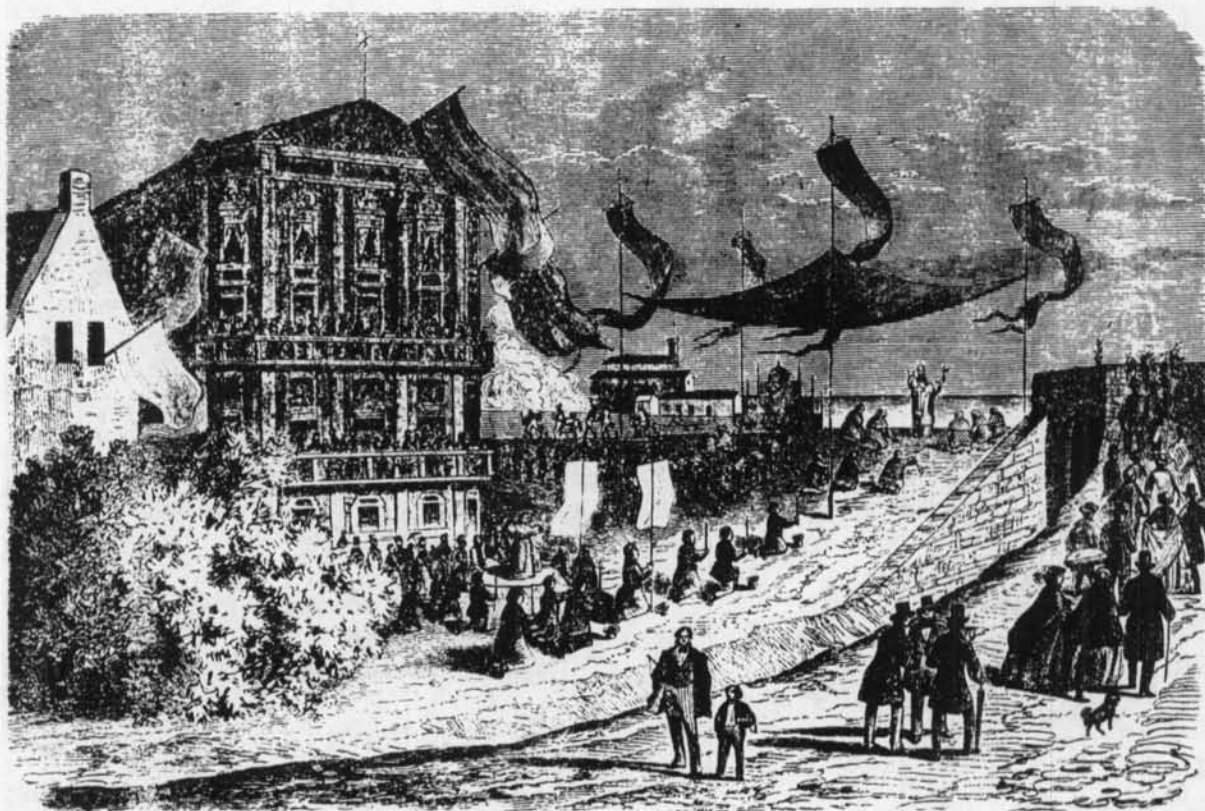
De zeewijding na de onafhankelijkheid

De dag van de Zeewijding of de zondag dichtst bij het naamfeest van Pieter en Paulus (29 juni) werd door de Oostendenaars beschouwd als hun grootste feestdag. Buitenlandse toeristen kwamen onder de

indruk van de vissersprocessie; Het was alom gekend dat het badseizoen begon met de Zeewijding op de zondag na Sint-Pietersdag : na de driedubbele zegening met het Allerheiligste haastten de badgasten zich om in zee te gaan.

De Engelse publicist H.R. ADDISON, die jarenlang alhier verbleef en met Oostende zeer vertrouwd was, beschrijft een persoonlijk beleefde ervaring van deze gewoonte in zijn reisgids "Belgium as she is" (Brussel 1843, blz 220).

Niemand denkt eraan in zee te baden vóór de wijding, schrijft hij. "The blessing of the sea at Ostend, before which no one thinks of bathing here, takes place generally during the first week in July".

Winnerting des Meeres

De processie of ommegang ging zeker uit in het midden van de vorige eeuw. Een getuigenis daarover verscheen in "The illustrated London News" van 15 juli 1854, vertaald door W. VERLONJE in "De Plate", zomernummer 1983, als volgt :

"Op zondag 2 juli had de jaarlijkse plechtigheid van de Zeewijding plaats. Daar Sint-Pietersdag, waarop de zeewijding gewoonlijk plaats grijpt op een donderdag viel, werd het feest naar de volgende zondag verschoven.

De inwoners van de stad beschouwen Sint-Pietersdag als hun grootste feestdag. Op zondag rond 10 uur startte de processie vanuit de kerk voor de stadsrondgang. Vele bidmogelijkheden waren voorzien op verschillende tijdelijk opgerichte altaren langs de gevolgde rondgang.

De processie was zeer uitgebreid, voorstellende de geschiedenis van de Verlosser, Sint-Jan, de maagd Maria, enz. Het geheel werd gevolgd door de priester, welke onder een baldakijn het Allerheiligste droeg.

Gekomen aan de wallen, verliet de priester met enkele biddende personen, de processie en gaf, naar de zee toegekeerd de zegen

terwijl als saluut 21 kanonschoten weerklonken.

Op dit feest brengen de vissersvrouwen offeranden naar de kerk. Kort daarop varen alle vissersboten uit op de Noordzeevisserij waar ze 11 weken blijven".

Rond 1900 was de processie of ommegang van SS Pieter en Paulus een gewone kerkelijke stoet, een tikje langer, frisser en beter geordend dan de Sacramentsprocessie of de meeste wijkprocessies. Toen al werd de kostbare monstrans meegedragen en de zegening gebeurde o.a. aan de "Vlaggestok", de plaats waar de eerste vuurtoren (anno 1771) stond.

Oostende was bij de eeuwwisseling een van de grootste vissersplaatsen en ook een mondain centrum. De zeewijding greep niet in elke badgemeente plaats zoals vandaag die tevens een toeristische aangelegenheid wordt. De zeewijding was voor de vissersgemeenschap een erezaak. Rond 1900 openbaren zich trouwens, volgens heemkundige H. STALPAERT, drie levensgemeenschappen van zeevissers: de Westhoek van De Panne tot Nieuwpoort, het Centrum Oostende, de Oosthoek of Blankenberge-Heist.

Ieder centrum heeft eigen kenmerken en vormen van bedrijvigheid zodat ieder een afzonderlijke beschrijving vergt. Naar belangrjkheid lagen de verhoudingen in 1905 als volgt: in de Westhoek verbleven 33% van de zeevissers, te Oostende 46%, in de Oosthoek 21%.

Juist vijftig jaar later waren die verhoudingen tot de volgende procenten gedaald of gestegen: in de Westhoek 10%, te Oostende 52%, in de Oosthoek 38%. In 1982 zien de cijfers eruit als volgt: 461 zeevissers hadden Zeebrugge als thuishaven (53%), een 266-tal Oostende (31%). Verder waren 128 vissers ingeschreven te Nieuwpoort (15%) en 10 te Blankenberge (1%).

Vanaf de middeleeuwen tot aan de doorbraak van het toerisme einde 18de eeuw was de visserij de belangrijkste inkomstenbron voor de plaatselijke kustbevolking. Na het ontstaan van de geul (1584) en het beleg was Oostende wel een kapershaven (1605-1680), vervolgens een handelscentrum (1718-1792), maar daartussen in de eerste plaats vissershaven en vanaf 1846 een transithaven voor passagiers. De andere havens waren al die tijd vooral vissershavens. Zo ontstonden vissersgilden of godsdienstige genootschappen die de Kruisverering (Middelkerke, Wenduine, Damme) organiseerden of processies naar plaatselijke bedevaartoornden (Lombardsijde, Bredene, Meetkerke, Blankenberge).

In Oostende werd de vissersprocessie, door de magistraat ommegang genoemd, zoveel mogelijk in ere gehouden. Het was een stuk volksleven en wanneer deze tijdens de twee wereldoorlogen niet kon of mocht doorgaan, was het of iets tekort gedaan werd aan het innerlijk gemoed van vele vissersfamilies.

In onze eeuw hebben de processiegróepen heel wat veranderingen en vervormingen ondergaan. Oudere Oostendenaars beweren dat de optocht in de jaren na de 1e wereldoorlog een erg armzalige aanblik bood. 't Enige wat kleur en leven bijbracht was de groep door "Pastoor Pype" gevormd: "'t Kapelleke van Bredene". Het beslissende jaar voor de luisterrijke ommegang was 1930. Een representatief Oostends komitee zou het historisch en folkloristisch gedeelte verzorgen. De algemene leiding werd aan M. MAERTENS, pastoor der Potterie te Brugge toevertrouwd.

Een eerste gedeelte beeldt het leven uit van de apostelen Petrus en Paulus, het tweede gedeelte beschrijft het vissersleven. "Le Littoral" schrijft op 9 juli 1932 : "Het zijn deze twee karakteristieken die een bijzonder cachet geven aan de processie van Oostende. De buitenlanders zijn niet gewoon om zulke groepen te zien bij hen en het is deze originaliteit die hen vooral bekoort". In 1935 wordt (opnieuw) ook de geschiedenis van Oostende uitgebeeld en het is in dat jaar dat de Aartshertogen Albrecht en Isabella opstappen die hier voorgoed het Calvinisme verdreven en het Katholicisme bevestigden.

(vervolgt)

Lionel DEWULF

#

OOSTENDSE NUMISMATIEK

Inhuldiging van het vaandel "De Oude Wasschers"

De vereniging "DE OUDE WASSCHERS" was een filantropische groepering van maximum 30 man, die gesticht werd in 1894 te Oostende en als doel had een steunverlening te zijn voor de behoeftigen van de stad.

De benaming "Oude Wasschers" kwam van de eerste inzameling gehouden in een cafe te Oostende door enkele herbergbezoekers, en die later de stichters werden van deze vereniging en dit ten bate van een Oude Wasscher.

De vereniging deed alle jaren mee aan de festiviteiten door de stad georganiseerd, zoals kavalkades en karnavalstoeten, teneinde prijzen te winnen en inzamelingen te kunnen doen.

Een inhuldiging van een vaandel was in die tijd het hoogtepunt van het bestaan van elke vereniging, dit was ook het geval voor "De Oude Wasschers" in 1899.

De plechtige overhandiging, die gepaard ging met een optocht, gebeurde op het stadhuis door Dhr. PIETERS, Burgemeester van Oostende op 11 juni 1899.

Dit prachtig donkerblauw fluwelen vaandel is tegenwoordig nog altijd te bezichtigen in de heemkring "De Plate" te Oostende.

Ook werd er bij deze inhuldiging een medaille geslagen ter herdenking van deze feestelijke gebeurtenis.

MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 50 mm MET KROON EN RING

R. OSTENDE

Gekroond Wapenschild van Oostende met beide figuren en dit boven een boeg van een boot, en eronder 5 ingeslagen sterren.

V. Krans gevormd door Eiken- en Lauwertak en binnenin een tekst in 6 lijnen :

INHULDIGING VAN HET NIEUW VAANDEL

11 JUNI 1899

MAATSCHAPPIJ OUDE WASSCHERS

Edwin LIETARD

WERELDOORLOG 1914 - 18

OOSTSTRAAT
HUIS EUG. RAU

KERKSTRAAT
HUIS ELLEBOUDET

ROGIERLAAN
HUIS OUVRY
20.03.18

SS. PETRUS & PAULUSKERK
KANT PRINS BOUDEWIJNSTRAAT
(Foto's: S.A.O.)

Omdat zij zeker zouden zijn van hun schootsveld, beval hij hen twee of drie schoten af te vuren op het strand en de nieuwe haven. Zo was hun vuurkracht in de nacht dan ook geen vraagteken.

Op de top van de bres, en langs het scherm van de oude stad werden vuren voorzien die op de vijand zouden geworpen worden om hen te verblinden, samen met Friese ruiters in de grond om hen op te spiesen bij de beklimming.

Grote steenhopen werden aangevoerd uit de oude kerk die vernield was. Die stenen zouden op de aanvallers geworpen worden, en brandende pektouwen en vuurwerk kon hen daarenboven het leven zuur maken. Herculesstokken: stokken met handgranaten: zware houten koppen met nagels bezaaid, vulden het geheel aan. Deze, omdat de vijand onze dood had gezworen, waren bedoeld om hen in laatste instantie te verwelkomen.

Het was kort voor laagtij dat de duisternis inviel. Van die periode maakte de generaal gebruik om kommandant Dexter en kapitein Clark, met vijftig werkmannen op de bres te sturen. Door het vijandelijk kanon beschadigd, werden daar zo goed mogelijk, een nieuwe borstwering en palissaden gebouwd, zodat die zijn broeder Sir Horace Vere en de rest van de kapiteins en soldaten die hij onder zijn bevel had, een betere bescherming boden.

Hoe beter de bres kon verdedigd worden, hoe beter men de vijand kon weghouden, met een minimum aan verliezen, daarop was hun hoop gevestigd. Als dit werk af was, ging Sir Francis Vere in de Flase-bray. In de schemering riep hij een oud soldaat, een "gentleman" uit zijn compagnie, bij zich, om "sentinel perdu" te zijn, en naar het strand te kruipen.

Wanneer hij de vijand mocht opmerken, diende hij stil terug te keren naar hem, zonder alarm te geven.

Op zijn buik kroop de man zo ver hij kon, en ontdekte Graaf Farneze die de oude haven wilde oversteken met zijn 2.000 Italianen. Met die ontdekking kwam de uitkijk stil naar Sir Francis Vere toe.

"Mijn Heer, zei hij, ik ruik veel gouden ketens en Spanjaarden"... "Ik hoop dat er veel voor U bestemd zijn" zei Francis Vere, en gaf hem als handgift een goudstuk.

Hij trok nu naar de top van de Zandheuvel, en beval sergeant-majoor Carpenter om naar Helmont te gaan samen met zijn troepen, dit zonder alarm te geven of te schieten tot hij daartoe het signaal gaf, dan mocht hij met alle middelen vuren.

Wanneer de vijand zijn 2.000 Italianen overgezet had, signaleerden ze dit aan de Graaf Van Bucquoy. Zij waren gereed tot de aanval op het eerste signaal van het kanon met een holle kogel in de zee, wat een zoemend geluid zou maken.

Wanneer Generaal Vere hen binnen zijn schietbereik kreeg vuurden zij er op los, en zo maakten ze ganse stroken vrij op het strand.

Weldra waren ze besluiteloos: aanvallen of terugtrekken ?

Zo kozen ze voor de vlucht naar de zandheuvel langs de voet van het scherm van de oude stad, en kwamen zo onder de muur om ons aan te vallen.

Sir Francis zag dit manoeuvre in, zij waren gereed om ons aan te vallen, en daarfaan waren wij blootgesteld. Sir Francis gaf het bevel dat iedereen zich plat op de grond zou leggen terwijl het vuur over hun hoofden scheerde, dat redde veel manschappen.

Nu zagen we de vijand in de bres en op de muren van de oude stad. Sir Francis nam zijn zwaard en riep hen toe in het Spaans en het Italiaans: "Vienneza", wat velen deed sneuvelen tussen de Friese ruiters onder het vuur en de asse, en de stenen die voor hen klaargelegd waren.

Na het alarm was het bewonderenswaardig hoe onze mannen met moed en overtuiging de strijd aangevat hadden. Zieke en afgematte soldaten deden hun best, en vrouwen, de voorschoot vol met poeder bevoorraadden hen wanneer hun munitie uitgeput was.

Nu waren alle muren van Oostende onder licht vuur, en ons geschut donderde vanaf de hoofdwerven. Kreten van stervenden vullden de lucht, zij waren in de onmogelijkheid om de bres binnen te komen, noch op te kijken naar de Zandheuvel en Schottenburcht. Daar werden ze afgemaakt met stokslagen op het hoofd, vielen onder de musketkogels, of werden doorstoken van de piekeniers of onze zwaarden.

Twee, driemaal poogden ze binnen te komen, maar kregen geen voordeel op ons. Het gevecht op de bres en de oude stad werd almaardoor heter.

In de tijdspanne van één uur viel de vijand op hetzelfde ogenblik aan op Porc-spic, Helmont, het west-ravelijn en de quarriers, maar werd verdreven, niemand raakte binnen.

De vijand verzwakte, de buik vol begon het terugtrekken op de westzijde, en de Heren beëindigden hun twist over de stad. We waren bekroond met victorie, en het geluid van het kanon vulde de lucht. De zuiderwind met ons bracht die nacht nog het nieuws over naar onze vrienden in Engeland en Holland.

Generaal Vere zag de vijand terugtrekken en beval mij, zo snel ik kon, sergeant-majoor Carpenter, en de auditeur Fleming op Helmont, om de westsluizen te openen. Een hevige waterstroom trok door het kanaal van de westhaven en spoelde de terugtrekkende troepen de zee in. Onze manschappen verlieten de muren en vervolgden de resterende belagers.

Tot diep in de negentiende eeuw hebben de diverse Rederijderskamers in Vlaanderen wedstrijden uitgeschreven voor dichtkunst, toneel, deklamatie en kalligrafie. Jozef HUYGHEBAERT, samensteller van een soort repertorium, beperkt zich tot een overzicht van de dichtwedstrijden en wil daarmee de lijst van Frans DE POTTER : "Verhandeling over de Vlaemsche letterkunde in België sedert het begin der XIXe eeuw" (Roeselare, 1859, p. 51-71) aanvullen en waar nodig rechtzetten.

Wedstrijden voor eigen leden, zoals ze in veel kamers tot het gebruik hoorden, laat Huyghebaert buiten beschouwing, want, schrijft hij : zulke binnenkamerse wedstrijden optellen is onbegonnen werk. Inderdaad. Onder de titel : "Dichtwedstrijden in Vlaanderen in de negentiende eeuw" nam het "Jaarboek" van de Koninklijke Soevereine Hoofdkamer "De Fontaine" te Gent de door Lic. Jozef Huyghebaert verzamelde opsomming van dichtwedstrijden op. Het eerste deel van zijn bijdrage, van 1803 tot 1824, verscheen in het "Jaarboek 1980-1981", deel 1, XXXI (2de reeks : nr. 23), p. 57-86; deel 2 (1825-1888) in het "Jaarboek 1982-1983", XXXIII (2de reeks : nr. 25), p. 263-291. Deze aangehaalde "Jaarboeken" verschenen te Gent respectievelijk in 1981 en 1984.

Hoe gaat de samensteller te werk ? Huyghebaert rangschikt zijn informatie per wedstrijd als volgt : plaats, datum van prijsuitreiking, organiserend genootschap/ de opgave(n), zo mogelijk volgens de formulering van de prijskaart/ de uitslag/ de titel van de gedrukte wedstrijdbundel (met * aangeduid)/ een uiterst summiere verwijzing naar bestaande literatuur. Dit schema wordt in sommige gevallen doorweven met wat commentaar. Jozef Huyghebaert zelf beschouwt zijn bijdrage als "(...) maar een aanloop tot de studie van het verschijnsel rhetorika in de eeuw van Gezelle (...)". Hij sluit zijn opsomming af met een register van persoonsnamen die in zijn chronologisch gerangschikte lijst van 19de eeuwse dichtwedstrijden voorkomen. Wij namen de moeite om na te gaan waar en wanneer aan onze kust dergelijke dichtwedstrijden plaats grepen; wij citeren enkel plaats en datum want wie grondige informatie wenst, zij verwezen naar de tekst in extenso van Huyghebaert.

- (24) OOSTENDE : 30 juli 1809
- (47) OOSTENDE : 7 juli 1816
- (56) GISTEL : 1818
- (59) NIEUWPOORT : 24 augustus 1819
- (62) OOSTENDE : 9 juli 1820
- (81) NIEUWPOORT : 27 september 1822
- (103) OOSTENDE : 9 juni 1826
- (135) OOSTENDE : 28 augustus 1836
- (145) NIEUWPOORT : 27 september 1840
- (153) OOSTENDE : 4-5 september 1840
- (172) NIEUWPOORT : 7 juli 1851
- (176) KNOKKE : 6 juni 1852
- (192) NIEUWPOORT : juni 1857
- (212) NIEUWPOORT : 29 juni 1871

Emiel SMISSAERT

WAT STOND ER VROEGER OP MARKT EN FOOR ?

Uit het stadsreglement van weleer leren we wat er destijds te zien was op markten en foren.

Op de markten en aanpalende straten waren plaatsen ter beschikking voor de verkopers van boter en eieren, verkopers van groenten en fruit, hout en fagoten, kleren enz. Maar ook was er plaats beschikbaar voor "barakken voor spelen, curiositeiten, theaters, enz.". Die laatste werden belast met een standgeld berekend op 10 centiemmen per vierkante meter en per dag, maar moesten eerst toestemming krijgen van het schepenkollege.

Boter- en eierverkopers betaalden 26 centiemmen voor plaats en bank en op die bank was er plaats voor een mand of kuip.

Hout en fagoten werden "per wagen" op de markt gebracht en van daaruit verkocht. Per wagen werd 25 centiemmen standgeld gevraagd.

Groenten en fruit konden afzonderlijk of gezamenlijk verkocht worden. Men mocht het op de grond uitstallen, of op een kraam, wagen of in een mand. Hiervoor werd 10 centiemmen per m² aangerekend.

Op bedekte en onbedekte kramen of op de grond werden allerhande goederen, zoals nieuw gemaakte klederen en allerlei spullen verkocht. Hiervoor betaalde men 50 centiemmen per vierkante meter. Werden op de grond verkocht : "alle slach van oude klederen en vodden, boeken, enz., daarin begrepen bessems, most en stokken". Tien centiemmen per m² maar niet meer dan 3 m. diepte was toegelaten.

Vlees, wild of gevogelte konden op bedekte of onbedekte kramen verkocht worden en per meter lengte werd 25 centiemmen aangerekend.

Verkoop van graan "van alle slach" en van vis op de vismarkt was volledig vrij. Voor vis had de stad niet het recht een vergoeding te vragen ingevolge de wet van 1870 over de verkoop van vis.

Kwamen ook naar de markt : zangers en kwakzalvers. Zolang ze slechts op tafels of stoelen stonden betaalden ze per standplaats slechts één frank, maar maakten de kwakzalvers gebruik van een rijtuig, dan was het vijf frank.

Buiten de marktdagen was de verkoop eveneens toegelaten op markten, straten, kaaien en stadsgronden of openbare wegen, uitgezonderd de zeedijk en het Park Leopold. Buiten de "fooretijd" was hiervoor een speciaal standrecht berekend.

Daar waren eerst de barakken voor spelen, curiositeiten, theaters en renbanen (cirques staat in het stadsreglement). Die betaalden 5 centiemmen per m² per dag tot 900 m² en wat daarboven gaat wordt slecht met 1 centiem per m² belast.

"Draaiende manegien met houten paarden, enz." betaalden 10 centiemmen per m² en per dag.

Verkopers van groenten en/of fruit : 5 centiemmen per m² en per dag. Wie dit echter deed buiten de Groentenmarkt en hiervoor eerst toestemming van de politie had gekregen, betaalde 10 centiemmen per m² en per dag. Hier waren uitgezonderd de "toegelaten kiosken, nieuwsbladen verkoopende".

De personen die met hun eigen kraam op het "voorland" van het door hen bewoonde huis zitten, mits toestemming van de politie, mochten dit vrij doen.

* * *

Op de foren vond men :

- barakken voor spelen, curiositeiten, theaters en renbanen. Hiervoor betaalden ze per m² en voor de gehele tijd der foor 25 centiemmen, wie meer dan 900 m² had, betaalde voor die m² boven de 900 slechts 10 centiemmen.
- "Draaiende houten manegien met houten paarden, enz." betaalden 50 centiemmen per m² voor de duur van de foor.
- verder had men nog "bedekte kramen zonder onderscheid, etablissementen voor photographen en wafelhuizen". Prijs voor de duur der kermis : 50 centiemmen per m².
- onbedekte kramen zonder onderscheid : 30 centiemmen per m².

Met zangers en kwakzalvers had men minder vertrouwen : die moesten per dag betalen en per plaats. Stonden ze op een stoel of een tafel, dan was het 50 centiemmen en van op een rijtuig was het 2 frank.

Bovendien moesten de foorkramers vooraleer toelating te krijgen hun kraam op te slaan de helft van de standplaatsvergoeding in handen van de politiecommissaris betalen, de andere helft moest betaald worden binnen de 5 dagen na de opening der kermis.

Over de foor van 1899 lazen we een stukje in de krant van die jaren. De foor greep toen plaats in oktober.

Er waren 2 circussen, de carroussel "OPPITZ", verder een wassenbeelden museum met "dingen wreed om te zien", zoals Dreyfus op het Duivelseiland, het opensnijden van een lijk en andere ijzingwekkende taferelen. Er was een poppenspel dat ons doet denken aan SABBE en CONSCIENCE. Inderdaad er verschenen duivels op het toneel die rijkaards, vrekken en andere zondaars aan het oordeel van het publiek onderwierpen en vroegen wat er met die en die moest geschieden en waarop in koor geroepen (of gebruld) werd door het publiek : "in de ketel" en waarop Pietje Pek de sukkelaar met een snuifje verse kolen en vlammen voor zijn zonden deed boeten.

* * *

Het ophalen der standgelden

Markt- en foorkramers moesten natuurlijk standgeld betalen en eveneens betalen voor de schade die ze eventueel aangericht hadden, zoals uitbreken van stenen voor het opslaan van hun barakken.

In die tijd werd het ophalen van die standplaatsgelden openbaar verpacht en dit voor de duur van drie jaar. In bijbelse termen gesproken hadden we hier te doen met een soort "tollenaar" die jaarlijks aan de stad een vast bedrag betaalde in ruil waarvoor hij het recht had de standplaatsvergoedingen voor markten en foren aan het door de gemeenteraad vastgestelde tarief te innen voor eigen zak.

In 1887 had de Gemeenteraad al de bedoeling een overdekte markt voor de verkoop van "groensel, vleesch, fruit, enz." op te richten, waar de standplaatsvergoedingen niet zouden gelden of op een andere manier vastgelegd worden. Het lastenboek van 15 november 1887 voorzag reeds de mogelijkheid dat de bestaande pacht "zonder recht op vergelding voor de pachter" in dergelijk geval zou verbroken worden.

De pachter is verplicht het vastgestelde tarief stipt na te leven en (was dat nog mogelijk toen ?) in geval hij een mindere prijs dan het vastgestelde tarief zou innen zou hij kunnen beboet worden met 100 ₣ ten profijte van de stadskas.

De pachter is bovendien gehouden te leveren en te plaatsen de schragen voor de verkoop van boter en eieren en deze in goede staat te onderhouden.

Voor de "groenseliërs" die op de Groentemarkt een standplaats hadden was er eveneens een voorziening : ze mochten er zonder verhoging van hun standgeld ten hoogste 26 eieren per marktdag verkopen.

De pachter moet er voor zorgen dat onmiddellijk na het eindigen van de markt banken en schragen weggenomen worden en de markt gereinigd is vóór 14 uur. Wanneer er voor langere tijd (de foor bvb.) kramen of barakken geplaatst zijn is de pachter gehouden de plaatsen dagelijks te doen reinigen en met water te besproeien.

De pachter is eveneens verantwoordelijk voor het uitnemen van straatstenen en wanneer dit gedaan wordt, moet diegene die dit doet 8 centiemen per steen aan de pachter betalen, deze laatste is dan gehouden dat de uitgenomen steen terug op zijn plaats gelegd wordt.

* * *

Nog kermistribulaties

Tot in 1888 (en misschien nog later) werd de "foor" gehouden op de Place du Théâtre, het huidige Marie-Joséplein. En ging die foor ook door op dagen van Oostende-Kermis : dag der Zeewijding zoals van oudsher.

Op de zitting van de Gemeenteraad van 15 mei 1888 las de voorzitter een petitiebrief voor ondertekend door mensen die rond de Place du Théâtre woonden en waarin gevraagd werd de foor van de Theaterplaats te verplaatsen daar deze samenviel met de opening van het seizoen en dat de aanwezigheid van barakken nabij het Nieuw Kwartier niet pastte. Die foor moest weg van de Theaterplaats en mocht overal elders geplaatst worden : Sint-Jozefspan, Nieuwstraat, Visserskaai, enz...

Maar op de zitting van de Gemeenteraad van 5 juni van hetzelfde jaar kwam er een petitie van de "cabaretiers" en handelaars van de omtrek van de Theaterplaats waarin aangedrongen werd om de foor op de Place du Théâtre te behouden...

Deze aangelegenheid werd naar een speciale commissie verwezen die op 19 juni 1888 eenparig van advies was het voorstel te hernemen van het Schepencollege van 23 maart 1886 om voortaan de foor te houden op de 1ste tot en met de 3de zondag van oktober, dit met het oog op de hygiëne en de openbare gezondheid. En wat de Theaterplaats betrof, was de commissie eenparig akkoord de foor voor 1888 op deze plaats te houden.

Ik heb niet verder gezocht, maar in 1899 was het al een feit dat de foor in oktober plaats greep en dat hiervoor de Wapenplaats, de Groentemarkt en de Oude Mijnplaats gebruikt werden.

Op de Oude Mijnplaats stond zo ondermeer het circus LIBOTTE

J. KLAUSING

WIE BEZORGT "DE PLATE" DUIDELIJKE FOTO'S VAN OOSTENDSE FOREN VAN VÓÓR 1940 ? TERUG NA GEBRUIK.

III : LAGRAVIÈRE FLORENTINUS

Florentinus Petrus Lucas LAGRAVIÈRE werd geboren te Brugge op 15 oktober 1811 als zoon van de onderwijzer Leopoldus LAGRAVIÈRE (+ Brugge 25 juli 1838) en Regina CALLEWAERT (+ Brugge 29 mei 1831).

In 1838 trad hij in het huwelijk met de vissersdochter Petronilla DE WAEY, die in Blankenberge geboren was op 18 juli 1811 (+ Oostende 16 maart 1886).

Zij had op 18 april 1835 in Blankenberge een onwettig kind ter wereld gebracht, dat ter gelegenheid van het huwelijk gelegitimeerd werd als Fredericus LAGRAVIÈRE.

Omtrent zijn opleiding tot letterzetter is weinig of niets bekend, maar het is niet onmogelijk dat hij deze genoot in de Brugse drukkerij DAVELUY-d'ELHOUGNE.

Ook zijn zoon was in de loop van het jaar 1848 in deze Brugse drukkerij ingetreden (1).

In de periode van 1848-1853 was LAGRAVIÈRE zeer actief als rechterhand van priester BEECKMAN, de uitgever van de progressieve krant "Het Brugsche Vrije" (2).

LAGRAVIÈRE verzamelde een heleboel informatie die BEECKMAN gretig in zijn blad opnam. Vooral in verband met concurrent en vijand Louis HERREBOUDT, kon hij via hetgeen onder drukkersgasten verteld werd, heel wat overbrieven betreffende de inwendige keuken van de "Gazette van Brugge".

LAGRAVIÈRE kwam hierbij zelf nooit op de voorgrond en wellicht wist niemand met zekerheid, behalve BEECKMAN, wie de anonieme tipgever van het "Brugsche Vrije" was.

Om deze anonimiteit te beschermen bleven zijn persoonlijke contacten met BEECKMAN tot een minimum beperkt en gaf hij veel berichten schriftelijk door.

Oktober 1853 betekende het einde van BEECKMANS' "Brugsche Vrije". De oude, in het nauw gedreven man, ging zijn nood klagen bij een heer RUYSSSEN, aan wie hij o.m. de namen van zijn medewerkers vernoemde, en in tegenprestatie voor een overname van de resterende schulden door het bisdom, beloofde zich met de Kerk te verzoenen. Werd LAGRAVIÈRE, ten gevolge van de mededelingen van BEECKMAN, het leven zuur gemaakt?

Alvast op 28 april 1854 verliet het ganse gezin Brugge om zich te Oostende te vestigen (3).

Het verblijf te Oostende heeft ook te maken met het feit dat precies in het jaar 1854 hun werkgever DAVELUY begon met een drukkerij (bijhuis) te Oostende.

Zowel vader Florentinus, als zoon Fredericus werden in de nieuw gestichte drukkerij tewerkgesteld (4).

Kort daarop poogde ook Florentinus LAGRAVIÈRE van start te gaan met een eigen drukkerij.

Onze vroegste vermelding van LAGRAVIÈRE als zelfstandig drukker gaat terug tot eind september 1859.

Op 27 september 1859 vinden we hem immers terug als drukker van het a-politieke informatieblad "Le Phare d'Ostende", dat in januari 1857 was gesticht geworden door zijn oud-werkgever Edouard-Alexis DAVELUY.

Te oordelen naar de adresvermelding op de krant zelf was de drukkerij gelegen in de Christinastraat 45.

Ook in 1859 was LAGRAVIÈRE verantwoordelijk voor de druk van het "Rapport annuel de la Chambre de Commerce d'Ostende".

Opmerkelijk is toch dat LAGRAVIÈRE reeds vanaf 2 mei 1860 als adres voor de drukkerij opgaf, Kerkstraat 6.

Precies dit adres is de vestigingsplaats van de drukkerij Jean ELLEBOUDT (5).

Hoewel Florentinus LAGRAVIÈRE nog steeds zijn naam plaatst als drukker van de krant "Le Phare d'Ostende", is het best mogelijk dat hij zijn eigen drukkerij had stopgezet, maar de krant verder liet drukken bij Jean ELLEBOUDT.

LAGRAVIÈRE staakte op 28 december 1861 definitief de uitgave van zijn krant.

Hij verliet Oostende om zich opnieuw te Brugge te vestigen waar hij op 19 november 1871 overleed (in zijn woning aan de Vlamingstraat 71) (6).

Zijn zoon Fredericus bleef tewerkgesteld in de drukkerij DAVELUY te Oostende. Hij overleed er op 9 maart 1885, amper 49 jaar oud (7).

Patrick VANDENABEELE

Voetnoten

- (1) L'Echo d'Ostende, 12.03.1885/3-B.
- (2) A. VANDENABEELE, Drukkerscompagnon Florent Lagravière : de medewerker van priester Benoit Beeckman. Biekorf, 1985, pp. 414-415.
- (3) Stadsarchief Brugge - bevolkingsregister 1844-1856, boek A8 53²⁰.
- (4) Zie voetnoot 1.
- (5) Patrick VANDENABEELE, De Oostendse drukkerijen. Een inleidend onderzoek naar het leven en het werk van een beroepsgroep (1780-1940). RUG, onuitgeg. licenciaatsverhandeling, 1984-1985, deel I, pp. 23-25.
- (6) Burgerlijke Stand Brugge - overlijdens 1871 - akte 1353.
- (7) L'Echo d'Ostende, 12.03.1885/3-B.
Burgelijke Stand Oostende - overlijdens 1885 - akte 148.

#

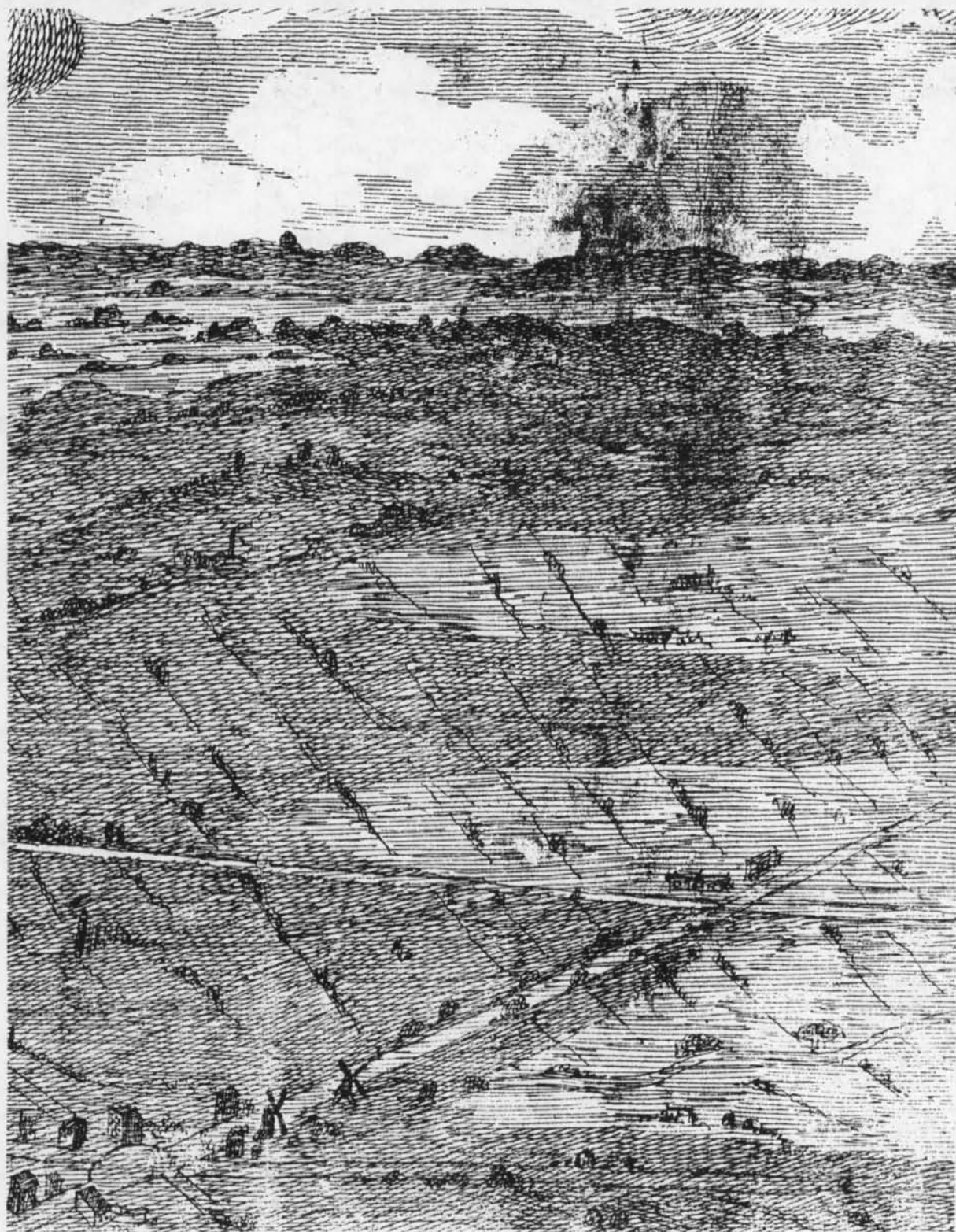
TENTOONSTELLING "VAN SINT-JANSGASTHUIS TOT RIETHOVE"

In het kader van het vijftienvigjarig bestaan van het Rusthuis Riethove in Oudenburg organiseert het O.C.M.W. in samenwerking met de stad Oudenburg een tentoonstelling onder de titel "Van Sint-Jansgasthuis tot Riethove. Zeven eeuwen sociale voorzieningen in Oudenburg".

De expositie loopt vanaf 18 oktober tot en met 2 november 1986. Ze is dagelijks toegankelijk vanaf 10 tot 12 uur en vanaf 14 tot 18 uur. Ze heeft plaats in het rusthuis Riethove (Ettelgemsestraat 20 te Oudenburg).

De bedoeling is een overzicht te brengen van de geschiedenis van het eeuwenoude gasthuis (12de eeuw) en de evolutie van de armenzorg in Oudenburg.

De tentoonstelling is gratis toegankelijk. Er zal een catalogus voorhanden zijn.

BIJ DE AFBEELDING

Onze reeks fragmentaire weergaven van het luchtgezicht op Oostende van DE BRUGADAL loopt nu naar haar einde met de afbeelding hierboven :

Links beneden als referentiepunt "Petit Paris". De straat die schuin naar rechts oploopt (met de 2 molens - Molenstraat !) is de Torhoutse Steenweg, die we een eind verder de Leffingestraat zien dwarsen.

Het gedeelte daarboven komt overeen met de parochie Sint-Jan.

A. VAN ISEGHEM

Kunstschilder-Beeldhouwer Karel DE KESEL werd geboren te Zomergem (O.Vl) op 11.08.1849 en overleed te Erlangen op 20.11.1922. Zijn ouders heetten Petrus DE KESEL en Joanna-Maria BLOMME. Vader DE KESEL was wever.

DE KESEL deed zijn artistieke studies aan de Gentse Academie bij Theodoor-Joseph CANNEEL (1817-1892) en Louis-Pierre VAN BIESBROECK (1839-1919).

Later studeerde hij aan de Ecole des Beaux-Arts te Parijs en bij de beeldhouwer DRAKE te Berlijn. Hij verbleef ook te Rome en Capri, te Londen en Amsterdam na zijn studiejaren.

In 1872 won hij een tweede Prijs van Rome voor Beeldhouwkunst. Aan de wedstrijd hadden ook J. CUYPERS, L. DUPUIS & Th. VINCOTTE deelgenomen. CUYPERS was laureaat.

In 1875-1876 beeldhouwde hij sculpturen ter verfraaiing van de Gentse Vismarkt : beelden die Neptunus, de Schelde en de Leie voorstelden. Daarmee vestigde hij zijn roem.

DE KESEL maakte ook onderwerpen voor gevelsculpturen ter verfraaiing van het Gentse Justitiepaleis - ontwerpen die niet uitgevoerd werden.

In 1877 eindigde DE KESEL opnieuw tweede in de Prijs van Rome, nu na J. DILLENS.

* * *

Een belangrijke periode in het leven van DE KESEL was zijn "Oostendse tijd", tijdens dewelke hij een geweldige artistieke activiteit ontplooipte. Van zijn creaties te Oostende bleef door oorlogsomstandigheden en afbraakwoede niet veel meer bewaard. Het meeste bleef echter bewaard via foto's en prentkaarten, o.m. in het bezit van het Iconografisch Archief der Stad Oostende.

DE KESEL kwam omstreeks 1900-1901 te Oostende wonen. Hij nam zijn intrek in een huis aan de Fregatstraat. Spoedig kreeg hij vanwege de stadsingenieur-architect A. VERRAERT tal van opdrachten voor beeldhouwwerk, bestemd voor openbare gebouwen, toegespeeld. Daarnaast bleef DE KESEL één gevraagd portretschilder en als lid van de lokale Cercle Artistique droeg hij bij tot het Oostends cultuurleven.

De gegevens die we van DE KESELS Oostendse periode terugvonden, hebben we hieronder chronologisch gerangschikt.

1901 DE KESEL schildert het portret van Senator Emile-Louis COPPIETERS. Het schilderij (olieverf op doek) is gedateerd Oostende 1901. (Gent, M.S.K.).

1901-1902 Het gedeelte van het Oostends stadhuis in de Kerkstraat wordt verbouwd naar de plannen van stadsarchitect RAOUX. Voor de timpanen van de vensters in de Schepenzaal vervaardigt DE KESEL drie gepolychromeerde gipsen basreliëfs : een allegorische figuur Oostende, een Mercurius en een Visser. De Visser overleefde de brand in het Stadhuis in 1940 en is nu tentoongesteld in het Heemmuseum De Plate.

1902 Deelname aan een kunsttentoonstelling te Oostende met de portretten van het echtpaar A.V.I. (Alphonse VAN ISEGHEM ?) Hij beitelt in steen een kalfskop, een ossekop en een varkenskop. Ze dienden ter decoratie van het torentje van de in 1902-1903 gebouwde overdekte Vleesmarkt te Oostende. De

Vleesmarkt, destijds gelegen waar nu het Mijneplein is, verdween in de vroege vijftiger jaren.

- 1903 In het Maria-Hendrikapark wordt voor DE KESEL een atelier gebouwd om er de bronzen beelden voor de Graaf de Smet de Naeyerbruggen te maken. Voor deze prestigieuze constructie, die het nu verdwenen afleidingskanaal en de spoorweg overbrugt, tekende de Franse architect Alban CHAMBON de plannen. Zoals in zijn meeste projecten voorzag hij ruim gelegenheid voor sculpturale versiering, in casu bronzen naakten boven op de brugpylonen en reliëfs tegen de wanden van die pylonen. Alle ontwerpen werden verdeeld tussen beeldhouwers Jules LAGAE, Julien DILLENS en Charles DE KESEL. DE KESEL voerde zeker de basreliëfs "Scheepstimmerman" en "Roerganger" uit, en vier van de acht beelden op de pylonen, o.a. allegorie op het water en de stoom als drijfkracht. Deze laatste twee werden pas in juli 1907 op hun plaats gebracht, al werd de brug in 1905 in gebruik genomen. Deze bronzen beelden werden tijdens de Eerste Wereldoorlog door de Duitse Bezetter in beslag genomen om hersmolten te worden in dienst van de oorlogsindustrie. Op een foto, door Henri PERMEKE gemaakt in het voormalig Museum LIEBAERT te Oostende, zien we de gipsen maquettes van de genoemde beelden van DE KESEL. Stadsingenieur VERRAERT kreeg van DE KESEL twee bronzen ten geschenke, die reducties waren van de "De Scheepstimmerman" en "Roerganger (eertijds verz. P. VERRAERT, Oostende). Een terra-cotta voorstudie van "De Roerganger" is te zien in De Plate.
- 1904 De stad Oostende bestelt het geschilderd portret van Graaf DE SMET DE NAEYER bij DE KESEL. Dit schilderij verdween in de brand van het Stadhuis, mei 1940.
- 1905 DE KESEL vervaardigt een blauwstenen basreliëf, twee zeemonsters voorstellend. Het reliëf dat als fonteinsculptuur fungeerde, werd aangebracht onder de loggia van het politiebureau van de Hazegraswijk, in 1905 gebouwd naar de plannen van stadsarchitect G. VAN DAMME. Na de afbraak van dit gebouw in de vijftiger jaren, werd het basreliëf verwerkt in een soort kapelletje in de Schietbaanstraat.
- 1908 Medestichter van de Cercle Artistique d'Oostende op 5 november in het atelier van kunstschilder Jan DE CLERCK. Andere medestichters waren onder andere : E.A. GERBOSCH, M. DE PAPE, L. ROYON, J. DE BROCK, L. BOEL, O. CORNU, E. SPILLAERT, M. DESFORGES, O. DE CLERCK, M. en O. VAN CUYCK. Deze kring organiseerde in de vooroorlogse jaren tal van kunstsalons en voordrachtavonden.
- 1909 Deelname aan het Salon van de Cercle Artistique met volgende werken : Le Christ sur la croix, Chienne de berger à poil long, Charpentier de navir, Le Pilote, Buste en Etude.

In 1909 verhuist DE KESEL naar Blankenberge alwaar hij zijn activiteiten verder zette.

Noteren we ook dat hij ontwerpen maakte voor zgn. "Potterie Flamande" (een tip voor verzamelaars !).

Zijn verdere carrière valt ons inziens buiten het bestek van dit artikel.

Lit. : N. HOSTYN, C.L. DE KESEL, in Biekorf, 81, 1981, p. 50-52.

+-----+

VERGETEN OOSTENDSE KUNSTSCHILDERS - CXXIII - CAMIEL GESELLE

Oostende, 09.11.1911 - 24.11.1985.

Geboren en getogen als kind van de Oostendse Visserskaai koos Camiel voor een aan dit milieu vreemd, doch kunstzinnig ambacht: lijstenmaker. Toen dit vak ambachtelijk niet meer lonend bleek werd hij - in gemeentelijk verband - schilder in "zijn Bredene".

Tijdens zijn vrije tijd zette hij zich, gedurende vele jaren, sociaal in ten voordele van het toen bestaande Gemeentelijk Onderwijs te Bredene en de intussen verdwenen toneelkring "Dageraad" aldaar, waar hij decorbouwer, regisseur en voorzitter was.

Daarnaast vond hij samen met zijn echtgenote ook nog de tijd voor het verzamelen en samenstellen van een prachtige Noordzee-schelpencollectie. Eén van de huidige onbetwistbare attracties van het Bredense streekmuseum dat hij, als stichtend beheerder van "Ter Cuere", heeft helpen opbouwen.

Als liefhebber kunstschilder en schelpenverzamelaar kon hij ook niet anders dan beide liefdes combineren tot schelpencollages, waarmee hij op talrijke tentoonstellingen succes boekte.

Tot zijn gekende tekentechniek, het "pointilleren", is hij in feite gekomen uit louter documentaire noodzaak, bij het oprichten van "Ter Cuere" en het verschijnen van "Zoeklicht op Bredene". Zijn talrijke pointillés, zonder impressionistische of neo-impressionistische pretentie, hebben onschatbare plaatselijke documentaire waarde en getuigen van zijn oneindig geduld.

Posthuum werden 60 van zijn tekeningen gebundeld in een Ter Cuere Cahier (Nr. 2) onder de titel "Bredene getekend".

Uit het voorwoord van N. BELPAEME haalden we de gegevens voor bovenstaande tekst.

+-----+

VERGETEN OOSTENDSE KUNSTSCHILDERS - CXXIV - JULIEN VANHOUTTE

°Leffinge, 21 november 1900.

Gehuwd met Clementine KOTEN.

Was politieagent van beroep. Hij trad in dienst op 1 april 1924 en ging op rust in 1953.

Hij woonde Waterwerkstraat 5.

Eén groot thema in zijn werk : de ruines van het stadhuis op het Wapenplein in en na mei 1940.

Het Museum voor Schone Kunsten van Oostende bezit een drietal schilderijen met genoemde thematiek van hem.

+-----+

VERGETEN OOSTENDSE KUNSTSCHILDERS - CXXV - MONOGRAMMIST G VD S

Scheepsportrettist ca. 1865; hoogstwaarschijnlijk Oostendenaar of althans hier werkzaam.

Van hem zagen we in 1985 een scheepsportret van de "Egide" uit 1865, gemonogrammeerd G VD S (eertijds privéverzameling H. in Snellegem).

Norbert HOSTYN

"WEER OF GEEN WEER" of hoeveel soorten weer voorzag men in 1784 ?

In een almanak voor het jaar 1784 uitgegeven te Oostende bij Scheldewaert onder de titel "De Oostendschen weg-wijzer dienende voor 't jaer O.H. 1784" kan men de weersvoorspellingen voor gans dit jaar lezen.

In die "prognosticatie op de alle dagen van het jaer" leest men de grootste diversiteiten van weeraanduidingen zoals men ze nu nog bijna 2 eeuwen later nog in de volksmond hoort.

Omdat de weersvoorspellingen zeer typisch zijn hebben we ze hieronder per maand letterlijk overgeschreven.

Januarius

1	sneeuw
2, 3 en 4	koud weder
5, 6, en 7	harde vorst
8	variabel
9 tot 12	bytende koude
13 en 14	wind
15	vuylen stinkenden smoor
16 tot 19	vorst
20 tot 23	variabel
24	wind
25 en 26	zonneshyn
27	smokkelweer
28, 29 en 30	genegen tot sneeuw
31	regen

Februarius

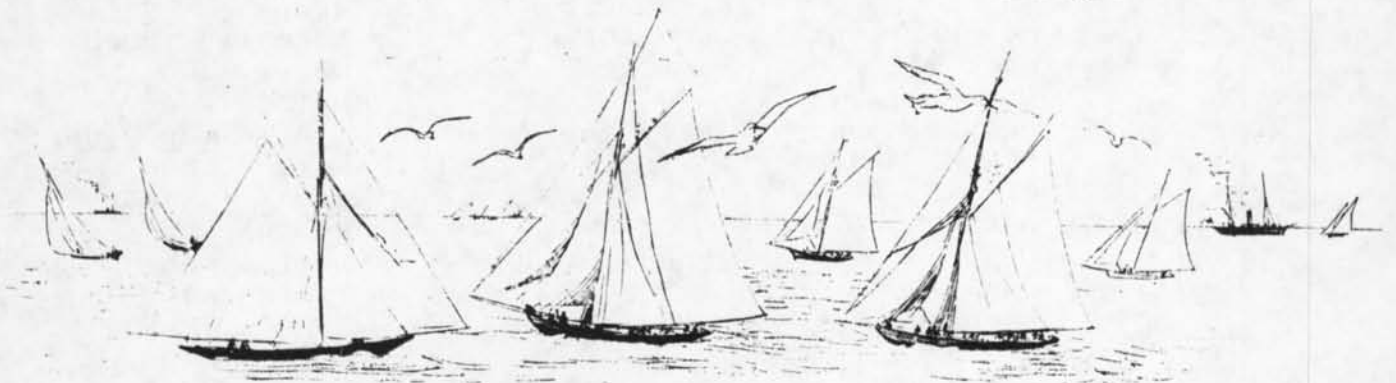
1, 2 en 3	schone dagen
4, 5 en 6	droogte en scherpe koude
7	wind
9, 10, 11 en 12	regen
13	variabel
14	vorst
15 tot 18	koud weder met sneeuw
19 en 20	betrokkene locht
21 en 22	snelle winden
23	sneeuw en hagel
24	nat en mistig
28	zonneshyn

Martius

1	regen
2, 3 en 4	buyen
5, 6 en 7	kleyne vorst
8	zonneshyn
9 en 10	smoor
11 tot 15	rauwrym
16	wind
17 tot 20	goed weder
21, 22 en 23	regen
24	stormwind
25 tot 30	gedurigen wind
31	zonneshyn

April

1 tot 5	aengenaam weder, doch koude nagten
6	hagel-buyen
7	wind
8 tot 12	rauwrym
13 en 14	zonneshyn
15	goed open weder
16, 17 en 18	regen
19 tot 22	windig
23	fellen winden
24 en 25	lieffelijk weder
26	variabel
27 en 28	aengenaam weder
29	zonneshyn
30	droogte

Mayus

1, 2 en 3 aengenaam weder
 4 stillen regen
 5 variabel
 6 dryvende wolken
 7 tot 10 zonneshyn
 11, 12 en 13 warmte
 14 betrokkene locht
 15 en 16 warme dagen, doch
 koele nagten
 17 tot 21 sterke winden
 22 lieffelijk weder
 23 tot 26 groote hitte
 27 en 28 donder
 29 dauw
 30 taemelijcke hitte
 31 groote hitte

Julius

1 ongestaedig
 2 en 3 redelijk warm
 4 regen
 5, 6 en 7 groote hitte
 8 en 9 wind
 10 en 11 hitte
 12 onweder
 13, 14 en 15 stillen regen
 16 dryvende wolken
 17 en 18 blauwe locht
 19 zonneshyn
 20, 21 en 22 warmte
 23, 24 en 25 groote warmte
 26 regen
 27 en 28 windig
 29 en 30 aenhoudende hitte

September

1 lieffelijk, aenge-
 naam, schoon en
 droog kostelijk
 weder
 2 sterke locht
 3, 4 en 5 warm-weder
 6 variabel
 7 regenvlagen
 8 schoon weder
 9 wind
 10, 11 en 12 betrokkene locht
 13 regen
 14 en 15 hagel
 16 smoor

Junius

1, 2 en 3 aenhoudende warm
 weder
 4 ongestaedig
 5 tot 9 regen
 10 en 11 wind
 12 zonneshyn
 13 roode locht
 14, 15 en 16 windig
 17 en 18 stofregen
 19 middelmaetige
 warmte
 20 besloten locht
 21, 22 en 23 groote hitte
 24, 25 en 26 wind
 27 veranderlijk weder
 28, 29 en 30 wind

Augustus

1 besloten locht
 2 onweder
 3 roode locht
 4 wind
 5 en 6 schoon weder
 7 en 8 hitte
 9 zeer heet
 10 zoodanige hitte
 dat de kraeyen
 zullen gapen
 veranderlijk
 11 regen
 12 en 13 wind
 14 stil weder
 15 en 16 regen
 17 zonneshyn
 18 wind
 19, 20 en 21 stillen regen
 22, 23 en 24 dryvende wolken
 25 droog weder
 26 tot 29 ongestadig
 30 en 31

October

1 schoon weder bij
 den dag, dog
 's nachts mistig
 2 regen
 3 tot 8 taemelijk goed
 weder
 9 tot 12 helder weder
 13 en 14 lieffelijk weder
 15 wind
 16 tot 22 smokkel-weder
 23 regen
 24 tot 30 veel smoor
 31 fellen wind

17, 18 en 19 regen
 20 en 21 wind
 22 en 23 stormwinden
 24 regen
 25, 26 en 27 slęgt weder
 28, 29 en 30 schoon weder

November

1 heldere zonneshyn
 2 en 3 smoor
 4, 5 en 6 draeywinden
 7 zonneshyn
 8 smoor
 9 en 10 mistig
 11 wind
 12 kleyne koude
 13 genegen haeghel
 of sneeuw
 14 wind
 15 en 16 smokkelweder
 17 hagel-buyen
 18 en 19 koud
 20 en 21 redelijk schoon
 met wind
 22 variabel
 23 tot 26 smoor en mistig
 27, 28 en 29 sneeuw
 30 yssel en vorst

December

1 variabel
 2 en 3 smokkelweer
 4 en 6 rymende nagten
 7, 8 en 9 koud
 10 en 11 zonneshyn
 12 en 13 wind
 14 vorst
 15 tot 18 aenhoudende vorst
 19, 20 en 21 sneeuw
 22 ongestaedig
 23 regen
 24 en 25 zonneshyn
 26, 27 en 28 smoor
 29 vorst
 30 variabel
 31 sneeuw

Dat al die voorspellingen niet erg klopten kan men bv. vaststellen door de vergelijking met een weersbeschrijving die J. BOWENS in zijn "Nauwkeurige beschrijving der stad Oostende" (deel II, p. 221) geeft :

[1784] "De felle koude, veroorzaakt door de vorst, de gene in de maend February hernomen had met sneeuw en hagel, had geduerd tot op den 6 Maerte, wanneer het begonst te doeyen en het weder te verzoeten, maar van 's menschen geheugen had men zoo eene langduerigen winter niet beleeft. d'Armoede was in andere steden grooter als binnen Oostende, uyt oorzaak dat de Vaerden toegevrozen zynde, meest alle de schepen moesten lossen op Vragt-wagens, waer door veel werklieden hunne dag-hueren verdienden".

Omer VILAIN

N.B. Met dank aan ons beheerraadslid Patrick VANDENABEELE, die ons het bestaan van die volkse almanak van Oostende uit 1784 ter kennis bracht.

(bewaard in de Universiteitsbibliotheek-Gent).

In 1987 organiseert de A.S.L.K. een tentoonstelling "Kuuroorden en Badplaatsen in België".

De samensteller, de heer Ronnie GOBIEN zoekt voor de tentoonstelling nog enkele zaken zoals :

1. een oud badpak (19de eeuw) met streepjes
2. de litho "Jardin des Princes" (origineel) (Verbouwe 692)

Wie kan helpen, gelieve contact op te nemen met Norbert HOSTYN, Stadsarchief, Feest- en Cultuurpaleis, Wapenplein - 8400 Oostende tel. 059/70.61.31.

STREUVELS' HERINNERINGEN AAN JOS. VLIETINCK HERDRUKT

In het tijdschrift "Biekorf" werd in de aflevering 5-6 van 1979 op bladzijden 177 tot 179 een door mij geschreven artikeltje afgedrukt, met als onderwerp en titel : "Enkele herinneringen van Stijn Streuvels aan zijn Oostendse boekhandelaar Jos. Vlietinck".

Ter verklaring kan ik vermelden dat Stijn STREUVELS Jos. VLIETINCK, die bekendheid verwierf als schrijver van "Het oude Oostende en zijn driejarige belegering", levenslang erkentelijk en indachtig gebleven is. Niet als geschiedschrijver, wel als diens boekhandelaar. STREUVELS waardeerde niet alleen de gedegen vak kennis en speurzin van Jozef VLIETINCK als boekhandelaar te Oostende, maar eveneens zijn dienstvaardigheid en zijn beschaafde, prettige omgangsvormen. Volgens STREUVELS is hun correspondentie (periode : 1888-1910), "een pak van belang en nog zoo banaal niet om te herlezen", door STREUVELS zelf zorgvuldig bewaard geworden. Waar momenteel deze bundel(s) opgeborgen zijn, ik neem aan dat zij ook na de dood (1969) van de letterkundige behouden zijn, is mij niet bekend. Te Antwerpen wellicht, waar het "Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven" in het bezit gesteld werd van de literaire nalatenschap van STREUVELS. Of elders, bijvoorbeeld te Ingooigem ?

Hoe dan ook, de tekst die door Stijn STREUVELS geschreven werd als een gelegenheidstoespraak voor het tijdschrift "De Boekenkast" (uitgegeven te Antwerpen, jaargang 1, 1929, nr. 1, blz. 1-2) is opnieuw beschikbaar voor een ruim publiek. Dit stukje dat nog fris aandoet na al die jaren en dat STREUVELS de titel meegaf : Uit lust-met-de-penne : niet gebundelde opstellen, open brieven, boekbesprekingen, huldegroeten, enz. Verzameld en ingeleid door Drs. Luc SCHEPENS, conservator van "Het Lijsternest" (Ingooigem-Avelgem). Het boek, uitgegeven door de firma Orbis en Orion, dateert van 1982; de onverkorte tekst van STREUVELS' artikel is te zoeken op bladzijden 213-215.

Emiel SMISSAERT

#

LIDGELD 1987

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Heemkring DE PLATE is voor 1987 vastgesteld als volgt :

Aangesloten lid :	350 ₣
Steunend lid :	500 ₣
Beschermend lid (vanaf) :	1.000 ₣

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoegd stortingsbulletin.

Belangrijke opmerking

De leden die storten vóór 1 december zullen samen met het december-nummer van het tijdschrift ook de Platekalender 1987 ontvangen. Zoals ieder jaar wordt die kalender ons kosteloos aangeboden door het Grafisch Bedrijf LAMMAING en samengesteld door onze ondervoorzitter de heer Omer VILAIN. Als thema werd dit jaar "STRANDFOLKLORE" gekozen.

De leden die storten na 1 december ontvangen de kalender samen met het januarinummer (of eventueel februarinummer) van het tijdschrift.

Jean Pierre FALISE

MONUMENTEN, BEELDEN & GEDENKPLATEN TE OOSTENDE - XXXV :

GEDENKPLAAT OORLOG 1940-1945 - LEDEN POLITIEKORPS

Achterin de hall van het Oostendse stadhuis (ingang Vindictive-
laan) hangt, tegen de oostelijke muur, een gedenkplaat waar
het merendeel van de Oostendse burgers nauwelijks het bestaan
van af weet.

Deze bronzen plaat van 1,73 op 1,23 meter en 5 cm dikte is een
aandenken aan de overleden en vermiste politieagenten tijdens
de Tweede Wereldoorlog. De plaat met bovenaan het wapenschild
van de stad en links een treurende vrouw vermeldt de namen van
de tien Oostendse politiedienaars die hun leven lieten voor
ons vaderland.

Maurice SEYS

Hoofdpolitiecommissaris

Alfons AMEEL

Politiecommissaris

Laurent GODDYN

Adjunct-politiecommissaris

Ernest FEYS

w.n. Adjunct-politiecommissaris

Georges LAMMERTYN

Bijzonder agent

Maurice VANDEVANNET

Bijzonder agent

Hector VANHOOREN

Agent motorrijder

Albert HENDRYCKX

Politieagent

Georges HINDERYCKX

Politieagent

Maurice LAUWERES

Politieagent

De inhuldiging vond plaats op datum van 14 september 1947 aan
het Gerechtshof, toen ook stadhuis en centraal politiecommissa-
riaat, in aanwezigheid van heel wat vooraanstaanden van de gemeen-
telijke, provinciale en gerechtelijke overheid. De plechtige in-
huldiging ging gepaard met een mis in de Sint Petrus en Paulus-
kerk. Daarna volgde een stoet en défilé met afgevaardigden van
politiekorpsen uit het ganse land, muzikaal begeleid door de
stedelijke harmonie en het muziekkorps van de Gentse politie.
De plechtigheid werd in de namiddag afgesloten met een zeetocht
voor alle genodigden.

De gedenkplaat hing tot mei 1971 in het Gerechtshof en werd
toen op voorstel van hoofdpolitiecommissaris Roger VANWALLEGHEM
naar zijn huidige standplaats overgebracht.

Een bijna identieke gedenkplaat, vervaardigd in 1946, hangt in de inkom van het hoofdbureau van de Gentse politie, Botermarkt 5.

Over Andreas SECK (° Gent 28 mei 1915), die beide gedenkplaten ontwierp, zijn mij behalve het feit dat hij woonachtig was te Gent, Hoogstraat 84 en dat hij in 1967 vertrok naar "Les Ecoles des Arts" te Dakar - Senegal geen verdere gegevens bekend.

Daniël DESCHACHT

Ons medelid Daniël DESCHACHT schrijft momenteel de historiek van het Oostends Politiekorps. Elkeen met interessant fotomateriaal of andere gegevens is bij hem welkom. Adres : Lotuslaan 19 - 8400 Oostende

#

TE RE RE BOEM TA JIE

Wie kent er nog het liedje dat eertijds te Oostende gezongen werd en waarvan het refrein luidde :

" Te re re boem ta jie,
" Me lief is patissier
" En je brient pateetjes mee
" En je draagt ze roend de stee.

Meer heb ik nooit geleerd en ik vraag me af of er nog iets verder gezongen werd.

In Nederland was dit lied ook bekend als straatdeuntje en op de melodie van het refrein zong men het spotlied op de blikken (bleke ?) dominee die de naaister van zijn vrouw had vermoord :

" Ta ra ra boemdiejee
" De blikken dominee
" Die schoot met kruit en lood
" Zijn arme naaister dood.

" Nu zit hij in de kast
" Al aan een ketting vast
" De jongens roepen luid
" Hij komt er nooit meer uit.

De muziek van het lied zou afkomstig zijn van de showboten op de Amerikaanse Mississippi. De tekst van het lied dat door de Engelse zangeres Lottie COLLINS in het Islington Theatre tot de top-hit van de "gay-nineties" gezongen werd en wereldbekendheid verkreeg was van de Engelse theaterproducent Charles MORTON.

In het engels luidt de eerste stofe als volgt :

" A sweet Tuxedo girl you see
" Queen of a swell society
" Fond of fun as fond can be
" When it's on the strict Q.T.
" I'm not too young, I'm not too old,
" Not too timid, not too bold
" Just the kind you like to hold
" Just the kind for sport I'm told.

refrein : (zeer gemakkelijk om te onthouden)
Ta ra ra boom de re (8 x)

Het lied werd in Nederland uitgegeven bij DEN BOER te Middelburg en in 1892 was men al aan de derde duizend exemplaren.

En daar ging het als volgt :

" Ik ben een elegante juf,
" Hoog van kom-af, zonder bluf,
" Uitgelaten en nooit duf,
" Altijd jolig, heel geen nuf
" Niet t'éenkennig, niet te boud
" Niet te warm en niet te koud,
" Maar zoiets dat jong en oud
" Zo dolgraag in zijn armen houdt !

Met hetzelfde refrein als in het engels en er volgen nog twee strofen.

Jef KLAUSING

¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶

VRAAG

Wie bezit foto's of gegevens van het luxe-jacht "ALOHA" in 1939 te Hoboken gebouwd voor Baron Paul de Launoit, opgeëist in mei 1940.

Het vaartuig lag in 1939-40 vaak te Oostende gemeerd.

Antwoorden bij : Norbert HOSTYN
Feest- & Cultuurpaleis
Wapenplein - 8400 Oostende
Tel. : 059/706131

¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶ ¶

IN DIT NUMMER

- blz. 196 : G. BILLIET : Stracké en de oorlog 1914-18 (2).
blz. 199 : J. KLAUSING : Aanbesteding voor waterwerken in 1858.
blz. 200 : A. CASIER : Oostendse muziekgeschiedenis - XXXIII.
blz. 202 : L. DEWULF : De Zeewijding te Oostende, vroeger en nu (2).
blz. 206 : E. LIETARD : Oostendse numismatiek
blz. 209 : E. SMISSAERT : Repertorium over de dichtwedstrijden in Vlaanderen in de 19de eeuw.
blz. 210 : J. KLAUSING : Wat stond er vroeger op markt en foor.
blz. 213 : P. VANDENABEELE : Oostendse drukkers werkzaam tussen 1850 en 1914.
blz. 216 : N. HOSTYN : Vergeten Oostendse kunstschilders, van CXXII tot CXXV.
blz. 219 : O. VILAIN : "Weer of geen weer" of hoeveel soorten weer voorzag men in 1784 ?
blz. 222 : E. SMISSAERT : Streuvels' herinneringen aan Jos Vlietinck herdrukt.
blz. 223 : D. DESCHACHT : Monumenten, beelden en gedenkplaten te Oostende - XXXV.
blz. 224 : J. KLAUSING : Te re re boem ta jie.

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

THRASONI CREDERE NOLI.

E2

Facta rudi miles iactat miranda popello,

Cum miseram felem vix tamen ille fuget .

*Manch kriegsman nicht gnug rühmen kann,
Was er vor heldenstück gethan.*

*Wann es zum treffen würde gehn,
Würd er auch kaum ein katz bestehn.*

1625

"Ostenden in Fland.". Perspectief gezicht op de stad met, op de voorgrond, een zinnebeeldige voorstelling : een krijgsman gewapend met een lans verdedigd zich tegen een kat. Onder de plaat : *Facta rudi miles iactat miranda popello. Cum miseram felem vix tamen ille fuget.* - Manch. Kriegsman nicht gnug rühmen kann, / Was er vor heldenstück gethan / Wann es zum treffen würde ghen. Würd er auch kaum ein katz bestehn.

Bovenste hoek links, het stadswapen. Het zicht is een navolging van nr. 263.

Kopergravure. H. 0,07 (0,092 met de opschriften). B. 0,145. Gem. : E8.

In : Daniel Meisner. Thesaurus philo- politicus... Emblemata sive morali polit. Franckfurt. 1624-1826.